

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/25/2020
Identifikačné číslo spisu: 6616213205
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6616213205.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Jána Černáka, podnikajúceho do 31.12.2018 pod obchodným menom Ján Černák - ČERO, s miestom podnikania Novohradská 12, 984 01 Lučenec, IČO: 11 932 678, zastúpeného advokátkou JUDr. Henrietou Čabanovou, so sídlom M. Rázusa 35, 984 01 Lučenec, proti žalovanému MASTER SLOVAKIA, s.r.o., so sídlom Martinčekova 5, 984 01 Lučenec, IČO: 31 616 488, o zaplatenie 6.542,55 €, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/84/2018-323 z 19. decembra 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/84/2018-323 z 19. decembra 2018 v napadnutej I. výrokovej vete, ktorou bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie v časti o zaplatenie sumy 4.400,54 €, z r u š u j e a v e c v t e j t o č a s t i v r a c i a n a ď a ľ š i e k o n a n i e K r a j s k é m u s ú d u v B a n s k e j B y s t r i c i .

II. Dovolanie žalobcu proti II. výrokovej vete rozsudku odvolacieho súdu, ktorou bolo odmietnuté odvolanie žalobcu, o d m i e t a .

Odôvodnenie

1 Okresný súd Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“) prvou výrokovou vetou rozsudku č. k. 14Cb/130/2016-295 zo 16. apríla 2018 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 739,36 € v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku, druhou výrokovou vetou žalobu vo zvyšku zamietol a treťou výrokovou vetou žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 78%

2 V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca si žalobou doručenou súdu dňa 17.10.2016 uplatnil proti žalovanému právo na zaplatenie úrokov z omeškania v sume 6.542,55 € v zmysle bodu 7 zmluvy o nájme nebytových priestorov, ktorú strany uzavreli dňa 01.01.2011 (ďalej aj „zmluva o nájme“ alebo „zmluva“). Na základe zmluvy žalobca dal žalovanému do nájmu nebytové priestory - objekt služieb v R., na D. L. XXXX/XX, prízemie o výmere 210 m² a poschodie o výmere 140 m² za účelom prevádzkovania herne. V zmysle bodu 5 zmluvy žalovaný bol povinný za prenajaté nebytové priestory platiť nájomné vo výške 930,- € bez DPH mesačne, pričom v bode 6 zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že nájomné sa bude platiť vždy do 13-teho dňa v mesiaci za daný mesiac na základe faktúry

prenajímateľa (žalobcu). Zmluvné strany sa ďalej dohodli, že nájomné je zaplatené včas, ak najneskôr v deň jeho splatnosti bude v skutočnosti pripísané k dobru na účet prenajímateľa (bod 7 zmluvy o nájme) a v prípade nedodržania termínu splatnosti úhrady nájomného budú žalovanému faktúrované úroky za každý deň omeškania vo výške 0,5% z celkovej hodnoty nájmu. Keďže žalovaný v lehote splatnosti nájomné neuhradil riadne a včas, žalobca si proti nemu uplatnil právo na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 0,5% z celkovej hodnoty nájmu, a to za roky 2013, 2014, 2015 a 2016 v celkovej sume 6.542,55 €, pričom úroky z omeškania vyúčtoval faktúrou č. 2016/M/002, splatnou dňa 11.10.2016.

3 Prvým rozsudkom č. k. 14Cb/130/2016-246 z 11. augusta 2017 súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.139,90 €, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania 57,12 €. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, týkajúcej sa zaplatenia sumy 5.139,90 €, zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie s poukazom na to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď omeškanie žalovaného ako dlžníka posudzoval len podľa evidencie došlých faktúr, predloženej žalovaným a podľa termínu úhrad faktúr uvedených žalobcom, v dôsledku čoho nesprávne ustálil výšku úrokov z omeškania. Pozornosť upriamil na to, že právo na úroky z omeškania žalobcovi ako veriteľovi vznikne vo výške dohodnutej v zmluve len za predpokladu, ak žalobca dodrží v zmluve uvedený spôsob vystavenia a odoslania jednotlivých faktúr v rozhodnom období žalovanému a následne žalovaný sa dostane do omeškania so splnením záväzku v lehote dohodnutej v zmluve. V opačnom prípade platí, že lehota na splnenie peňažného záväzku a výška úrokov z omeškania neboli dohodnuté v zmluve a začiatok lehoty na splnenie peňažného záväzku, ako aj výšku úrokov z omeškania je potrebné určiť podľa zákonnej úpravy.

4 Po vrátení veci súd prvej inštancie vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi, výsluchom sporových strán a svedkov, pričom konštatoval, že vychádzal z dátumov doručenia faktúr, ktoré uviedol žalovaný, nakoľko nebolo sporné, že žalobca nevystavoval faktúry žalovanému do 13-teho dňa tohto mesiaca. Lehota na splnenie peňažného záväzku nebola dohodnutá v zmluve a rovnako tak nebola dohodnutá ani výška úrokov z omeškania. Po právnej stránke vec posúdil v zmysle § 365 ods. 2 a § 369 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obch. zák.“) a žalovaného zaviazal k zaplateniu úrokov z omeškania vo výške 739,36 € (výrok I.), pričom do posudzovaného obdobia zahrnul aj mesiace január - jún 2015, keďže predmetom žaloby bolo zaplatenie úrokov z omeškania za roky 2013 - 2016 a pokiaľ pri podkladoch vo faktúre došlo k sčítacím chybám, nevyplýva z toho, že by si žalobca neuplatnil v žalobe úroky aj za uvedené mesiace. Vo zvyšnej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol (výrok II.) a o trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pričom žalovanému ako úspešnejšej strane sporu priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi vo výške 78% (výrok III.).

5 O odvolaní žalobcu rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 41Cob/84/2018-323 z 19. decembra 2018 tak, že prvou výrokovou vetou potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej druhej výrokovej vete, ktorou súd prvej inštancie zamietol žalobu vo zvyšku (t. j. o zaplatenie sumy 4.400,54 €), druhou výrokovou vetou odvolací súd odmietol odvolanie žalobcu v napadnutej prvej výrokovej vete, ktorou súd prvej inštancie žalobe v časti o zaplatenie sumy 739,36 € vyhovel a treťou výrokovou vetou priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

6 Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že po zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti a vrátení veci na ďalšie konanie zostalo predmetom sporu právo na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5.139,90 €, o ktorom súd prvej inštancie rozhodol tak, že prvou výrokovou vetou uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 739,36 €, druhou výrokovou vetou žalobu vo zvyšku zamietol a treťou výrokovou vetou žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi vo výške 78%. Odvolací súd konštatoval, že právo na zaplatenie úrokov z omeškania si žalobca uplatnil v zmysle bodu 7 zmluvy o nájme nebytových priestorov, ktorú strany uzavreli dňa 01.01.2011. V bode 6 zmluvy sa strany dohodli, že nájomné sa bude platiť vždy do 13-teho dňa v mesiaci za daný mesiac na základe faktúry prenajímateľa (žalobcu). V bode 7 (prvá a tretia veta) zmluvy sa strany ďalej dohodli, že nájomné je zaplatené včas, ak najneskôr v deň jeho splatnosti bude v skutočnosti pripísané k dobru na

účet prenajímateľa, pričom v prípade nedodržania termínu splatnosti úhrady nájomného budú žalovanému faktúrované úroky za každý deň omeškania vo výške 0,5% z celkovej hodnoty nájmu. Úroky z omeškania za oneskorené platenie nájmu za roky 2013 - 2016 žalobca vyúčtoval žalovanému faktúrou č. 2016/M/002.

7 Žalobca vystavoval jednotlivé faktúry, na základe ktorých žalovanému faktúroval výšku nájomného za jednotlivé relevantné mesiace tvrdiac, že faktúry žalovanému doručoval na základe obchodných zvyklostí tak, že ich osobne odovzdal ekonómke žalovaného, prípadne účtovníčke alebo ich nechal na recepcii S. B. v R., avšak uvedené tvrdenie žalovaný poprel. Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ žalobca nepreukázal, že jednotlivé vystavené faktúry sa dostali do dispozície žalovaného v primeranej lehote, v ktorej by žalovaný mohol splniť povinnosť zaplatiť nájomné do 13-teho dňa za daný mesiac pripísaním k dobru na účet prenajímateľa, potom platí, že lehota na splnenie peňažného záväzku v zmluve nebola dohodnutá a rovnako v zmluve nebola dohodnutá ani výška úrokovej sadzby za omeškание so splnením peňažného záväzku. Žalovaný bol preto povinný splniť peňažný záväzok v lehote podľa právnej úpravy ustanovenej v § 365 ods. 2 Obch. zák., a to v znení platnom v rozhodnom období.

8 Keďže žalobca v konaní nevedel preukázať, kedy sa jednotlivé faktúry, na základe ktorých mal žalovaný platiť nájomné, dostali do dispozície žalovaného, súd pri posudzovaní omeškania žalovaného s platením peňažného záväzku mohol vychádzať len z evidencie došlých faktúr, predloženej žalovaným a z termínu úhrad jednotlivých faktúr podľa evidencie žalobcu. Na základe predloženej evidencie súd prvej inštancie potom dospel k správnejmu zisteniu, že žalovaný si svoj peňažný záväzok zaplatiť nájomné za rozhodné obdobie nesplnil včas.

9 Podľa ustanovenia § 365 ods. 2 Obchodného zákonníka v znení platnom v rozhodnom období (t. j. od 01.08.2014 do 30.11.2015) dlžník, ktorého záväzok spočíva v peňažnom plnení, je v omeškaní, ak nesplní riadne a najneskôr do 30 dní odo dňa doručenia dokladu alebo do 30 dní odo dňa poskytnutia plnenia veriteľom, podľa toho, ktorý z týchto dní nastal neskôr, ak zo zmluvy nevyplýva iná lehota splatnosti. Ak je deň doručenia dokladu neistý, dlžník je v omeškaní uplynutím 30. dňa odo dňa poskytnutia plnenia veriteľom. Dlžník je v omeškaní, a to až do doby poskytnutia riadneho plnenia alebo do doby, keď záväzok zanikne iným spôsobom. Podľa ustanovenia § 369 ods. 2 Obch. zák. v znení platnom od 01.08.2014 dlžník je povinný platiť úroky z omeškania v sadzbe, ktorú ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením, ak výška úrokov z omeškania nebola dohodnutá v zmluve.

10 Odvolací súd ďalej uviedol, že prepočítal výšku úrokov z omeškania podľa sadzby stanovenej Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 21/2013 Z.z. a zistil, že podľa § 1 písm. a/ v znení platnom v rozhodnom období by žalovanému vzniklo právo na zaplatenie úrokov z omeškania za omeškание so splnením peňažného záväzku za obdobie august až december 2014 a január až november 2015 vo výške 108,60 €. Avšak vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie prvou výrokovou vetou rozsudku žalobe čiastočne vyhovel a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 739,36 €, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej druhej výrokovej vete potvrdil podľa § 378 ods. 1 CSP.

11 V závere odvolací súd uviedol, že žalobca podal odvolanie aj proti prvej výrokovej vete, ktorou súd prvej inštancie rozhodol v prospech žalobcu. Keďže žalobca nie je oprávnenou osobou na podanie odvolania proti tej časti výroku rozhodnutia, ktorou mu nebola uložená žiadna povinnosť, resp. nebola mu spôsobená žiadna ujma, odvolací súd odvolanie žalobcu odmietol podľa § 386 písm. b/ CSP. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 369 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

12 Proti celému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v zákonom stanovenej lehote dovolanie v zmysle § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“) rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu nižšieho stupňa.

13 V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, čím odvolací súd porušil právo dovolateľa na spravodlivý proces, garantované článkom 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“). Poukázal na to, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, čo vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“). Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, t. j. aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. K povinnosti súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) v náleze sp. zn. III. ÚS 119/03.

14 Ďalej dovolateľ namietal aj porušenie ustanovenia § 220 CSP, keďže v odôvodnení rozhodnutia sa odvolací súd nezaoberal právnymi argumentmi strán, a to najmä odvolacou námietkou, že na záväzkový vzťah, založený zmluvou zo dňa 01.01.2011, nemožno aplikovať ustanovenie § 365 ods. 2 Obch. zák. v znení účinnom od 01.02.2013, pretože to vylučuje prechodné ustanovenie § 768k Obch. zák. S účinnosťou od 01.02.2013 došlo k novelizácii ustanovenia § 365 Obch. zák., ktoré v znení účinnom do 31.01.2013 neobsahovalo odsek 2 v súčasnom znení. Znenie § 365 ods. 2 bolo doplnené do pôvodného ustanovenia § 365 Obch. zák. platného do 31.01.2013 až novelou Obchodníka zákonníka - zákonom č. 9/2013 Z.z. s účinnosťou od 01.02.2013. S poukazom na uvedené, súčasné znenie § 365 ods. 2 Obch. zák. nie je možné aplikovať na predmetný spor, pretože jeho aplikácia by znamenala nepriamu retroaktivitu.

15 Odvolací súd sa vyššie uvedenou podstatnou námietkou vôbec nezaoberal a nezaujal k nej žiadne stanovisko, pričom na zistený skutkový stav aplikoval znenie Obchodného zákonníka účinné v „rozhodnom období“, za ktoré považoval obdobie od 01.08.2014 do 30.11.2015 (bod 14 odôvodnenia). Odvolací súd však neuviedol, na základe akých skutkových zistení dospel k záveru, že rozhodným obdobím je obdobie od 01.08.2014 do 30.11.2015 a na základe akého myšlienkového postupu na daný prípad aplikoval ustanovenie § 365 ods. 2 Obch. zák. účinné od 01.03.2013, teda nevysporiadal sa so všetkými relevantnými skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup pri aplikácii ustanovenia § 365 ods. 2 Obch. zák. a aplikácii zákonných úrokov z omeškania nebol v odôvodnení rozhodnutia dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale ani s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je preto nepreskúmateľné.

16 Odvolací súd neuviedol, ako vec právne posúdil. V bode 10 rozsudku síce konštatoval, že v predchádzajúcom zrušovacom uznesení z 31.01.2018 vyslovil svoj právny názor v bodoch 14 a 15, avšak tento odkaz odvolacieho súdu na jeho predchádzajúce rozhodnutie nemožno považovať za právne posúdenie veci pri tak zásadnom právnom argumente, akým je argument žalobcu poukazujúci na prechodné a záverečné ustanovenia k úpravám účinným od 01. februára 2013 (§ 768k Obch. zák.) v súvislosti s aplikáciou § 365 ods. 2 Obch. zák. na predmetný právny vzťah žalobcu a žalovaného. Odvolací súd neuviedol, na základe akého právneho posúdenia vyhodnotil dojednanie o výške úrokov z omeškania a lehote splatnosti tak, ako keby tieto neboli medzi stranami sporu dohodnuté v zmluve. V súlade so zásadou spravodlivého súdneho procesu mal súd povinnosť určiť, aká je povaha a pôvod neplatenosti predmetných zmluvných dojednaní.

17 V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľ uviedol, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ mal za to, že v zmluve neboli dohodnuté lehota na splnenie peňažného záväzku a výška úrokov z omeškania a bolo potrebné vychádzať zo sadzby v zmysle § 369 ods. 1, 2 Obch. zák., pričom začiatok lehoty na splnenie peňažného záväzku súd stanovil podľa právnej úpravy ustanovenej v § 365 ods. 2 Obch. zák.

18 Zo zmluvných dojednaní (body 5, 6 a 7 zmluvy o nájme) podľa dovolateľa jasne a zrozumiteľne vyplývala pre žalovaného povinnosť platiť nájomné, výška nájomného, lehota jeho splatnosti a číslo účtu

prenajímateľa, pričom predmetná zmluva neobsahovala žiadne dojednanie o povinnosti žalobcu doručiť žalovanému faktúru. Doručenie faktúry nie je podmienkou pre vznik povinnosti na základe poskytnutého plnenia (prenechanie nebytového priestoru do nájmu) zaplatiť jeho cenu (nájomné). Faktúra je účtovným dokladom a slúži ako písomné vyúčtovanie ceny dodanej služby, v danom prípade nájomného, avšak nenahradzuje dohodu. Nárok na zaplatenie nájomného vznikol na základe zmluvy 13-teho dňa v mesiaci a pokiaľ žalovaný nezaplatil nájomné vo vyššie uvedenej lehote, dostal sa v nasledujúci deň (14-teho dňa v mesiaci) do omeškania. Súd mal na predmetný prípad aplikovať ustanovenie § 365 Obch. zák. v znení účinnom do 31.01.2013 a ustanovenie § 369 ods. 1 Obch. zák. a pokiaľ boli v zmluve o nájme dohodnuté úroky z omeškania a tieto boli medzi zmluvnými stranami dohodnuté slobodne, vážne, určito a zrozumiteľne, súd mal priznať žalobcovi právo na zaplatenie zmluvných úrokov z omeškania odo dňa omeškania, teda odo dňa nasledujúceho po splatnosti nájomného uvedeného v zmluve.

19 K dovolaniu žalobcu sa žalovaný písomne nevyjadril.

20 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená advokátom, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

21 Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

22 Podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23 Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola riešená.

24 Podľa ustanovenia § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

25 Podľa ustanovenia § 393 ods. 2 CSP v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

26 Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietajúc nedostatočné, nepreskúmateľné a nepresvedčivé odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu.

27 Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavno-právnejmu rámcu, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou SR zaručených procesných práv, spojených so súdnou ochranou práva. Ide napríklad o právo na verejné pojednanie

veci za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, resp. odmietnutia spravodlivosti.

28 Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie.

29 Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia sa vzťahuje na každé súdne rozhodnutie, pričom odôvodnenie rozhodnutia musí byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu jeho správnosti v konaní o opravnom (riadnom alebo mimoriadnom) prostriedku. Ak rozhodnutie neobsahuje zákonné náležitosti, ide o rozhodnutie nepreskúmateľné a takéto rozhodnutie súdu porušuje právo strany sporu na spravodlivý proces, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu v rámci opravných prostriedkov. ESLP v rámci svojej judikatúry opakovane vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

30 Dovolací súd poukazuje aj na nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13.11.2018, uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 47/2018, ktorého právna veta znie: „Odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku“. V bode 35 odôvodnenia predmetného nálezu ÚS SR konštatoval, že: „...absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní v napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom tohto rozhodnutia, ktorého intenzita sama o sebe zakladá porušenie sťažovateľom namietaného základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, i práva podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

31 Ďalej dovolací súd poukazuje aj na nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 120/2020 z 21.01.2021. V bodoch 38 a 39 odôvodnenia nálezu ÚS SR uviedol, že: „Pod pojmom procesný postup je podľa názoru ústavného súdu potrebné rozumieť nielen faktický postup súdu, teda to, ako sa spor vedie, ale napríklad aj postup súdu pri vykonávaní alebo hodnotení dôkazov (IV. ÚS 557/2020), ktorý má v konečnom dôsledku svoj odraz aj v samotnom odôvodnení rozhodnutia súdu. V zmysle judikatúry ESLP aj kvalitu odôvodnenia súdneho rozhodnutia je potrebné považovať za jeden zo základných aspektov práva na spravodlivý proces, podobne ako právo na rovnosť zbraní alebo zásadu kontradiktórnosti konania. Podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol), a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu súdu a samotné súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu. Súdne rozhodnutie preto musí byť považované za súčasť procesného postupu súdu“.

32 Podľa názoru dovolateľa, dovolací súd sa nezaoberal podstatnou (kľúčovou) odvolacou námietkou, že na zmluvný vzťah založený zmluvou zo dňa 01.01.2011, nemožno aplikovať ustanovenie § 365 ods. 2 Obchodného zákonníka v znení účinnom od 01.02.2013, pretože to vylučuje prechodné ustanovenie § 768k Obchodného zákonníka.

33 Z ustanovenia § 768k Obch. zák. (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. februára 2013) vyplýva, že práva a povinnosti zo zodpovednosti za porušenie záväzkov zo zmlúv uzavretých pred 1. februárom 2013 sa spravujú podľa predpisov účinných do 31. januára 2013. Odsek 2 citovaného ustanovenia výslovne vylučuje použitie ustanovení § 340a o čase plnenia peňažného záväzku dlžníka a § 365 o omeškaní dlžníka na záväzkové vzťahy uzavreté pred 1. februárom 2013.

34 Odvolací súd sa vyššie uvedenou podstatnou odvolacou námietkou žalobcu nezaoberal, pričom na

zistený skutkový stav aplikoval znenie Obchodného zákonníka, účinné v „rozhodnom období“, za ktoré považoval obdobie od 01.08.2014 do 30.11.2015 (bod 14 odôvodnenia rozhodnutia). Z bodu 13 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia je zjavné, že sa jedná o mesiace, v ktorých bol žalovaný ako nájomca v omeškaní s plnením svojho peňažného záväzku (platením nájomného), vyplývajúceho zo zmluvy o nájme nebytových priestorov.

35 Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu v bode 16 ďalej vyplýva, že odvolací súd „prepočítal“ výšku úrokov z omeškania za obdobie august až december 2014 a január až november 2015, pričom zistil, že žalobcovi ako prenajímateľovi za uvedené obdobie vzniklo právo na zaplatenie úrokov z omeškania iba vo výške 108,60 €. Keďže súd prvej inštancie priznal žalobcovi úroky z omeškania vo výške 739,36 €, odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 739,36 €. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu však vôbec nie je zrejmý postup, na základe ktorého odvolací súd „prepočítal“ výšku úrokov z omeškania so záverom, že žalobcovi vzniklo právo na zaplatenie úrokov z omeškania iba vo výške 108,60 €. Rozhodnutie odvolacieho súdu je v tejto časti nezrozumiteľné a nepreskúmateľné.

36 S poukazom na vyššie uvedené (body 32 až 36 odôvodnenia dovolacieho rozhodnutia) dovolací súd konštatuje, že odvolací súd zásadným spôsobom porušil ustanovenia § 387 ods. 3 a § 393 ods. 2 CSP, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva žalobcu na riadne odôvodnenie rozhodnutia, a teda aj k porušeniu jeho základného práva na spravodlivý proces, vyplývajúce z článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru, čo zakladá vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP.

37 Dovolateľ ďalej vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Aj keď v článku V dovolania vo vzťahu k takto uplatnenému dovolaciemu dôvodu dovolateľ výslovne nenaformuloval právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, z obsahu článku V dovolania je zrejmé, že touto otázkou je, či odvolací súd (ako aj súd prvej inštancie) nesprávne postupovali, keď na posudzovaný prípad aplikovali ustanovenie § 365 ods. 2 Obchodného zákonníka v znení účinnom od 01. februára 2013, napriek tomu, že záväzkový vzťah medzi stranami sporu bol založený zmluvou o nájme z 01.01.2011. Dovolateľ napáda aj (podľa jeho názoru) nesprávne závery súdov oboch inštancií, že v zmluve o nájme nebola dohodnutá lehota na splnenie peňažného záväzku a ani výška úrokov z omeškania, a preto bolo potrebné vychádzať zo sadzby uvedenej v § 369 ods. 1, 2 Obch. zák. a stanovenia začiatku lehoty na splnenie peňažného záväzku podľa právnej úpravy uvedenej v § 365 ods. 2 Obch. zák.

38 O nesprávnu aplikáciu právneho predpisu ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

39 Z ustanovenia § 768k Obchodného zákonníka (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. februára 2013) vyplýva, že práva a povinnosti zo zodpovednosti za porušenie záväzkov zo zmlúv uzavretých pred 1. februárom 2013 sa spravujú podľa predpisov účinných do 31. januára 2013.

40 Podľa vyššie citovaného ustanovenia sa vylučuje použitie ustanovení § 340a o čase plnenia peňažného záväzku dlžníka a § 365 o omeškaní dlžníka na záväzkové vzťahy uzavreté pred 01. februárom 2013.

41 Nie je sporné, že záväzkový vzťah medzi stranami sporu bol založený zmluvou o nájme, uzavretou dňa 01.01.2011. Aplikujúc prechodné ustanovenie § 768k Obchodného zákonníka k úpravám účinným od 1. februára 2013 je možné v posudzovanom prípade dospieť len k tomu právnenému záveru, že pre určenie právneho režimu, podľa ktorého sa posudzuje omeškanie dlžníka s plnením peňažného záväzku, nie je rozhodujúce to, kedy došlo k porušeniu povinnosti dlžníka plniť riadne a včas, ale to, kedy bola uzavretá zmluva, v ktorej sa dlžník zaviazal na plnenie.

42 Odvolací súd preto nepostupoval správne, keď na posudzovaný prípad (uzavretú zmluvu o nájme z

01.01.2011) aplikoval ustanovenie § 365 ods. 2 Obch. zák. v znení účinnom od 01.02.2013, pretože správne mal aplikovať právnu úpravu účinnú do 31.01.2013, teda do nadobudnutia účinnosti novely Obchodného zákonníka, uskutočnenej zákonom č. 9/2013 Z.z. Dovolací súd preto považuje dovolanie žalobcu, z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nielen za prípustné, ale aj za dôvodné.

43 S poukazom na závery uvedené dovolacím súdom v bodoch 36 a 42 odôvodnenia jeho rozhodnutia, dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v prvej výrokovej vete, ktorou bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby v sume 4.400,54 € podľa § 449 ods. 1 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

44 Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že pokiaľ dovolateľ ako nesprávne napádal závery odvolacieho súdu, že v zmluve o nájme nebola dohodnutá lehota splatnosti nájomného a ani výška úrokov z omeškania, jedná sa o skutkové závery odvolacieho súdu, ktoré dovolací súd nie je oprávnený preskúmať. Podľa § 442 CSP platí, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené, okrem preukazovania prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

45 Pokiaľ dovolateľ podal dovolanie aj proti druhej výrokovej vete rozsudku odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie, dovolací súd dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. b/, písm. c/ a písm. d/ CSP. Dovolanie v tejto časti bolo podané neoprávnenou osobou, nakoľko žalobcovi výrokom rozhodnutia odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania podaného proti výroku rozsudku, ktorým bolo žalobe vyhovené v sume 739,36 €, nebola spôsobená žiadna ujma, a teda v tejto časti nebolo rozhodnuté v jeho neprospech (podľa § 424 CSP dovolanie môže podať len strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané). Dovolanie v tejto časti tiež smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, keďže dovolanie nesmeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu znaky niektorého z rozhodnutí uvedených v ustanoveniach § 419 až § 421 CSP, teda nespĺňa objektívnu podmienku prípustnosti dovolania. Zároveň v tejto časti dovolanie nemá ani náležitosti podľa § 428 CSP, pretože nie je z neho zrejmé, z akých dôvodov považuje dovolateľ rozhodnutie o odmietnutí jeho odvolania za nesprávne a čoho sa domáha (absentuje uvedenie dovolacích dôvodov a dovolacieho návrhu).

46 Podľa ustanovenia § 453 ods. 3 CSP o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd.

47 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.